

«Tangible Transcendent» and «Termination» as the Higher State of Consciousness (Religious Analysis)

UDC: 165.1:111.8

DOI: 10.15421/17225

Murashkin MykhailoDr.Sc., Full Prof., <https://orcid.org/0000-0001-7656-664X>, michailmurashkin@gmail.com*Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs (Dnipro, Ukraine)*

Abstract

The aim of the research is to clarify and shed light on such concepts as "Perceptible Transcendent" and "Termination" in the Higher State of Consciousness as Compensatory Enlightenment. The author revealed the importance and significance of the connection between the Perceptible Transcendent and the Cessation as characteristics of one specific phenomenon of human mental life, the Higher state of consciousness as compensatory enlightenment. The immediacy of the other within man himself is considered, the other that regulates and purifies, which is reflected in the thoughts of postmodernists.

The methodology of acquiring new knowledge is based on a comparative research method. Different states of man and different understandings of "Perceptible Transcendent" and "Termination" in religious-mystical culture and in the modern philosophy of postmodernism were considered. "Perceptible transcendent" and "Termination of another" can be understood as another person who has a completely different worldview, completely different natural properties, and can be understood as a certain state of man. Depending on this, the research methodology should be different.

The scientific novelty is that for the first time such a phenomenon of human nature as the Higher state of consciousness, its compensatory enlightenment is considered. Modern philosophy of postmodernism captures the recognition of a person's own other within himself, which can be an important subject of study. "Perceptible transcendent" and "Suspension" in another in postmodernism are understood differently. This is another person who has a completely different worldview, which can not be understood. But this is the HIGHEST state of consciousness of man himself, the state of his special "I", when all unnecessary actions stop. In postmodernism, this state is called differently. It is shown that postmodernism operates with an understanding of the categories of "Perceptible Transcendent" and "Termination of another" not only as "another person", but also as a certain state of man, the state of the Higher, which is characteristic of modern religious and mystical culture.

Conclusions. It has been found that the Higher State of Consciousness is presented in postmodernism as the inner recognition of one's own other within oneself, can be understood as compensatory enlightenment, which is an integral phenomenon of human nature. The higher state of consciousness ceases all unimportant activity. Because of this there is a process of purification from outdated, outdated thoughts and feelings. Purification is due to the fact that there are compensatory mechanisms of the psyche that are inherent in human nature, which are able to renew mental processes. The concepts of "Tangible Transcendental" and "Termination" look like properties-characteristics of the same state of consciousness.

Keywords: tangible transcendent, cessation, otherness, higher state, consciousness, religion, mysticism, culture, postmodernism

Citation: Murashkin M. (2022) «Tangible Transcendent» and «Termination» as the Higher State of Consciousness (Religious Analysis). *Grani*. 25(1), 40-44. <https://doi.org/10.15421/17225>.

«Відчутне трансцендентне» і «Припинення» як Вищий стан свідомості (релігійнознавчий аналіз)

Мурашкін Михайло*Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ (Дніпро, Україна)*

Анотація

Метою дослідження є з'ясування і освітлення таких понять як «Відчутне трансцендентне» і «Припинення» в Вищому стані свідомості як компенсаторному осяянні. Автор виявив важливості і значимості зв'язку Відчутного трансцендентного і Припинення як характеристик одного конкретного явища психічного життя людини, Вищого стану свідомості як компенсаторного осяяння. Розглядається безпосередність іншого всередині самої людини, того іншого який регулює і очищує, що відображено в роздумах постмодерністів.

Стаття надійшла / Article arrived: 10.01.2022

Схвалено до друку / Accepted: 25.02.2022

Методологія отримання нових знань ґрунтується на компаративному методі дослідження. Розглядались різні стани людини і різне розуміння «Відчутного трансцендентного» і «Припинення» в релігійно-містичній культурі і в сучасній філософії постмодернізму. «Відчутне трансцендентне» і «Припинення у іншого» можуть розумітися як інша людина яка має зовсім інший світогляд, зовсім інші природні властивості, а можуть розумітися як певний стан людини. В залежності від цього методологія дослідження повинна бути різною.

Наукова новизна полягає в тому, що вперше розглядається такий феномен людської природи, як Вищий стан свідомості, її компенсаторне осяяння. Сучасна філософія постмодернізму фіксує визнання людиною власного іншого всередині себе, що може бути важливим предметом дослідження. «Відчутне трансцендентне» і «Припинення» у іншого в постмодернізмі розуміються по-різному. Це і інша людина, яка має абсолютно інший світогляд, яку ніяк не зрозуміти. Але це і ВИЩИЙ стан свідомості самої людини, стан її особливого «я», коли зупиняються всі непотрібні дії. В постмодернізмі цей стан називають по-різному. Показано, що постмодернізм оперує розумінням категорій «Відчутного трансцендентного» і «Припинення у іншого» не тільки як «інша людина», але і як певний стан людини, стан Вищого, що характерно для сучасної релігійно-містичної культури.

Висновки. З'ясовано, що Вищий стан свідомості представлений в постмодернізмі як внутрішнє визнання людиною власного іншого всередині себе, може розумітися як компенсаторне осяяння, що є невід'ємним феноменом природи людини. Вищий стан свідомості припиняє усіляку неважливу діяльність. Через це йде процес очищення від застарілих, відживших своє думок і почуттів. Очищення йде в зв'язку з тим, що існують компенсаторні механізми психіки які притаманні самій природі людини, які здатні оновлювати психічні процеси. Поняття «Відчутне трансцендентне» і «Припинення» виглядають як властивості-характеристики одного і того же стану свідомості.

Ключові слова: відчутне трансцендентне, припинення, іншість, вищий стан, свідомість, релігія, містика, культура, постмодернізм

Цитування: Мурашкін М. «Відчутне трансцендентне» і «Припинення» як Вищий стан свідомості (релігієзнавчий аналіз). Науково-теоретичний альманах Грані. 2022. Том 25. №1. С. 40 - 44. <https://doi.org/10.15421/17225>

Вступ.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями зводиться до того, щоб знайти, встановити і довести зв'язок і подібність процесу припинення у Вищому стані свідомості, який є в релігійно-містичній культурі, з Відчутним трансцендентним.

Проблема зводиться до того, щоб довести, що категорії відчутне трансцендентне і Вищий стан свідомості з її припиненням пов'язані, відображають природу людини представлену в релігійно-містичній культурі і мистецтві. Встановлені зв'язки дадуть можливість вписати Відчутне трансцендентне і процес Припинення в Вищому стані свідомості в категоріальний апарат філософії свідомості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій в яких започатковано розв'язання даної проблеми показує можливість розкрити і довести, що «Відчутне трансцендентне» і «Припинення» Вищого стану свідомості пов'язані. Так з'ясовано і вже встановлено, що «людина починає усвідомлювати себе як частину іншого, більш Високого, Величного, Абсолютного» (Колодний, 2020, с. 17) перебуваючи у свідомості стану Вищого, властивістю якого є припинення. А Відчутне трансцендентне – це знання, що «руйнує розколину між тілом і духом» (Понтор'єро, 2003, с. 66). Тобто мова йде про абсолютність як «Відчутного трансцендентного» так і Вищого з характеристикою припинення.

В релігійно-містичній культурі ПРИПИНЕННЯ – це конкретний стан людини, коли «всі думки вмерли, і всі відчуття припинились» (Кришнамурти, 1999, с. 56), коли у людини «переживання себе припинилось» (Махарши, 1999, с. 118). І це треба зв'язати і

знайти подібне в постмодерністському «Відчутті трансцендентного».

Ціль (постановка завдання) довести, що Припинення у Вищому стані свідомості релігійно-містичної культури вписується в «Відчутне трансцендентне» постмодерністської культури.

Для цього треба розкрити умови через які категорії Відчутне трансцендентне і Вищий стан свідомості зі своєю Припиненістю пов'язані між собою, відображають природу людини представлену в релігійно-містичній культурі і мистецтві. Постановка завдання зводиться до того, щоб знайти основи за якими відкривається можливість зв'язати і вписати процес припинення у Вищому стані свідомості в Відчутне трансцендентне, а в цілому в категоріальний апарат філософії свідомості.

Виклад основного матеріалу слушно почати з розгляду особливостей категорії «відчутне трансцендентне». Але помітимо, що тут, і подалі, дух виступає як «самодостатня сутність (субстанція)» (Халапсис, 2017, с. 265).

Відчутне трансцендентне. Вважається, що «відчутне трансцендентне, як метафоричне поєднання тіла і духу» руйнує розколину між тілом і духом. Відомо, що відчутне трансцендентне руйнує «розколину між матеріальним та ідеальним, тілом і духом, іманентністю і трансцендентністю» (Понтор'єро, 2003, с. 66), що можна сказати і про Вищий стан свідомості як компенсаторне осяяння при якому зникають протилежності і встановлюється гармонія, рівновага. Розкол припиняється.

З приводу руйнації Відчутне трансцендентне подібне Вищому стану свідомості як компенсаторному

осаянню, від якого у людини зникає все дріб'язкове. Про це свідчить структура процесу творчості. «Перед періодом натхнення вдається період відсутності уваги до проблеми» (Вудвортс, 1981, с. 255). Це момент Вищого стану свідомості як компенсаторного осаянню. Тут важливу роль грає несвідоме. Але загальний процес проходить при підвищеній пильності.

При Вищому стані свідомості як компенсаторному осаянню, що відбивається у Відчутному трансцендентному, йде процес зникнення і руйнації дріб'язкового. Відчутне трансцендентне направлене своїм руйнуванням на «домінантний культурний дискурс». При прояві Вищого стану свідомості як компенсаторному осаянню теж руйнується те, що переважає в культурі задля гармонії і рівноваги. Це особливо можна побачити в дзен-буддистській культурі. Наприклад, коли у буддиста створюється в голові Будда як кумир то в притчах кажуть так, що «зустрів Будду то вбий Будду». Тобто руйнується домінуюча культурна спрямованість. І Вищий стан свідомості як компенсаторне осаянню, коли спрацьовує Припинення, і Відчутне трансцендентне, яке відображає цей Вищий стан, мають «на меті змістити суб'єкт певності». Але треба враховувати, що Відчутне трансцендентне – це термін який відображає зміщення явищ пов'язаних з суб'єктом певності. А Вищий стан свідомості як компенсаторне осаянню раптово, випадково і спонтанно наділяє суб'єкта впевненістю. Це реальний прояв психічного життя людини. Невпевненість людини компенсується впевненістю. Тут ми не бачимо ідентичності людини яка відсторонена від тіла. Але в історії філософії, в декартових філософських роздумах можна побачити «універсальну, від тіла ідентичність» (Понтор'єро, 2003, с. 66). Розглядаючи Вищий стан свідомості як компенсаторне осаянню, де йде процес припинення, ми цього не побачимо. Тут ми бачимо конкретний прояв психічного життя людини. І для встановлення істини ми застосовуємо методи феноменологічного характеру.

Люс Ірігаре, який ввів в філософію сам термін «Відчутне трансцендентне», цим терміном «руйнує фалогенічний дискурс, що віддає перевагу чоловічому суб'єктові, чие існування підпирається божественним Абсолютом». Хоча не у всілякій релігії чоловіча суб'єктність так значно підперта божественним Абсолютом. А Вищий стан свідомості як компенсаторне осаянню абсолютизується самою людиною, яка пережила цей стан. Людина в своєму суб'єктивному світі просто не знаходить той стан який можна порівняти з Вищим станом свідомості як компенсаторним осаянням і визначає цей стан як вищий, вище якого нічого немає. Цей стан фіксується людиною як абсолютний. І це суб'єктивний світ самої людини. Він, цей світ є світом глибинних відчуттів. Цим Вищий стан свідомості як компенсаторне осаянню, зі своєю Припиненістю, і Відчутне трансцендентне належать до однієї сфери, відчутної сфери, де є «поєднання тіла й духу» (Понтор'єро, 2003, с. 66).

Відчутне трансцендентне руйнує ієрархічність відношень трансцендентного і іманентного.

При розгляді Вищого стану свідомості як компенсаторного осаянню не видно ієрархічності стосунків трансцендентного і іманентного. Тут і трансцендентне і іманентне можна бачити одночасно.

Помічено, що «відчутне трансцендентне руйнує традиційні метатеологічні концепції божественного, вміщуючи трансцендентальне в його внутрішню притаманну та специфічно жіночу сутність». Такі ствердження можна віднести і до Вищого стану свідомості як компенсаторному осаянню. Але тут не можна зробити акцент на чоловічої або жіночої сутності. Тут все в рівновазі і гармонії, від чого протилежності зникають. Відчутне трансцендентне є тілесне. Воно підпорядковане процесам становлення і торкається такої проблеми як «трансцендентність внутрішньої першоматерії» (Понтор'єро, 2003, с. 66). Вищий стан свідомості як компенсаторне осаянню не тільки тілесне. Воно охоплює усі сфери людини. Цей стан підпорядкований процесу очищення від дріб'язкового і становлення нового. Вищий стан свідомості як компенсаторне осаянню якщо і торкається трансцендентності внутрішньої першоматерії то ця першоматерія розуміється як природа людини в закладених в ній компенсаторних процесів.

Відчутне трансцендентне є «утопічний ідеал» (Понтор'єро, 2003, с. 67). А Вищий стан свідомості як компенсаторне осаянню не є утопією. Це реальний прояв психічного життя людини. Але для людини це є ідеал тому що в цьому стані йдуть процеси компенсації і зникають недоліки, ПРИПИНЕННЯ існування недоліків.

І Відчутне трансцендентне, і Вищий стан свідомості як компенсаторне осаянню наділяють «тілесністю чоловічий суб'єкт упевненості» (Понтор'єро, 2003, с. 67). Людина неупевнена, і тому є проблема упевненості. При Вищому стані свідомості як компенсаторному осаянню виникає упевненість якої людині не вистачало. Утопічний ідеал Відчутного трансцендентного все таки теж говорить про людську упевненість.

І Відчутне трансцендентне, і Вищий стан свідомості як компенсаторне осаянню кажуть про позамовну дійсність. В цьому вони подібні. В цьому вони подібні містицизму як західному так і східному, усілякому містицизму апофатичного характеру. Тут ми знайдемо багато подібного містицизму.

В постмодерністській культурі існує така категорія як «Трансверсальна негативність». Вона теж вписується в категоріальні структури які ми розглядаємо. Тому слушно привести до розгляду і цю категорію як приклад настанов постмодернізму, постмодерністської філософської культури в цілому.

Трансверсальна негативність. Вважається, що «трансверсальна негативність – це рух розколу, що відкидає символічну та невротичну негацію несвідомого, витрачаючи та впроваджуючи його» (Ваганян, 2003, с. 435). Трансверсальна негативність цим нагадує Вищий стан свідомості як компенсаторного осаянню. Адже при Вищому стані свідомості як компенсаторному осаянню теж

відкидається символічне. Точніше воно просто зникає, зникає спонтанно, «все йде» (Мурашкин, 2006, с. 122).

Також зникають невротичні симптоми які пов'язані з гіперабстракціями мовних проявів. При Вищому стані свідомості як компенсаторному осяянні зникають не те що гіперабстракції, а взагалі якісь абстракції. Нема «невротичних симптомів та гіперабстракції мови». Також «позаду залишаються рухливість і матеріальність на початку утворення думки» (Ваганян, 2003, с. 435). В цьому можна зафіксувати подібність трансверсальної негативності і Вищого стану свідомості як компенсаторного осяяння з її характеристикою Припинення.

З приводу відсутності рухливості теж можна бачити подібність трансверсальної негативності і Вищого стану свідомості як компенсаторного осяяння з її характеристикою Припинення.

Виникає питання «у якому зв'язку перебуває довербальний контекст із символічною сферою?» (Ваганян, 2003, с. 435). Але як трансверсальна негативність так і Вищий стан свідомості як компенсаторне осяяння показують і довербальний контекст і символічну сферу, яка в якійсь мірі відбиває цей довербальний контекст.

Довербальний контекст – це сам Вищий стан свідомості як компенсаторне осяяння з його Припиненістю. А трансверсальна негативність відображає слід від цього Вищого стану свідомості як компенсаторного осяяння. Трансверсальна негативність відображає слід який залишається після переживання Вищого стану свідомості як компенсаторного осяяння. Цей слід людина відображає в формі символічних форм. При відображенні існує рухливість. А в Вищому стані свідомості як компенсаторному осяянні рухливість призупиняється. «Коли рухливість стимулів невтримно входить у мову, це призводить до втрати синтаксичної рівноваги» (Ваганян, 2003, с. 435). Рухливість може стимулювати взагалі втрату рівноваги. Але при Вищому стані свідомості як компенсаторному осяянні цього не відбувається. Не відбувається бо нема рухливості стимулів. Нема взагалі бажань. А якщо і виникає якість бажання то з приводу певної безпосередньої необхідності, коли Вищий стан свідомості як компенсаторне осяяння не глибокий.

Трансверсальна негативність і Вищий стан свідомості як компенсаторне осяяння є подібними у зв'язку з тим, що вони фіксують відсутність бажань.

Помічено, що «коли стимули семіотичної хори сублімуються, то позаду залишаються рухливість і матеріальність на початку утворення думки» (Ваганян, 2003, с. 435). Але на початку того як утворюється думка виникає Вищий стан свідомості як компенсаторне осяяння, а вже потім проходить осяяння як активність яка породжує нову думку і нові почуття. Про це свідчить структура процесу творчості. «Перед періодом натхнення вдається період відсутності уваги до проблеми» (Вудвортс, 1981, с. 255). Це момент Вищого стану свідомості як компенсаторного осяяння з його процесом припинення. Тут важливу роль грає

несвідоме. Але загальний процес проходить при підвищеній пильності.

Трансверсальна негативність яка «містить в собі «тетичне» із суспільною матеріальністю довербального, досуб'єктивного виміру людського» (Ваганян, 2003, с. 436), що властиво і Вищому стану свідомості як компенсаторному осяянню, при якому зникає все дріб'язкове, залишаючи важливе для людини, для людського взагалі. Йде процес припинення, процес припинення дріб'язкового. Тобто помітимо, що стан ПРИПИНЕННЯ присутній і в категорії «Відчутне трансцендентне» і в категорії «Трансверсальна негативність».

Висновок.

Через такий психічний феномен як Вищий стан свідомості з його компенсаторним осяянням, з його припиненістю, є можливість зв'язати такі поняття і категорії як «Відчутне трансцендентне» і «Припинення». Прикладом також може бути і така категорія постмодернізму як «Трансверсальна негативність». Цей приклад доповнює думку про певний напрямок розвитку постмодерністської культури в цілому при розгляді релігійно-містичної культури.

В сучасній філософії постмодернізму з приводу певних станів людини виникли гетерологічні пояснення, виникла гетерологія. А гетерологія сама по собі потребує того, щоб знайти подібність і вписати стан ПРИПИНЕННЯ в контекст системи категорій які б розкривали гетерологію як предмет. Але щоб це зробити треба доповнити категоріальний апарат такою категорією як «тіло». Адже гетерологія розглядаючи Іншого як стан ПРИПИНЕННЯ потребує орієнтації на психофізіологізм.

В класичній філософії категорія «тіло» не представлена. Людина як мисляча істота зі своїм суб'єктивним світом в класичній філософії представлена безтілесно. Тут мисляче буття людини не потребує простору тілесного буття.

Гетерологія і взагалі сучасна філософія постмодернізму накреслює іншу картину людського буття. Тут суб'єктивне існування внутрішнього світу людини, його екзистенція, пов'язана з тілесністю людини.

Стан людини, який розглядає гетерологія, можна пояснити правильно якщо ввести в категоріальну структуру гетерології таку категорію як «тіло». Сучасна філософія, на відміну від класичної, вже заговорила про цю категорію.

Нові категорії які з'являються в постмодерністській філософській культурі і пов'язані з суб'єктивним світом людини часто мають властивості-характеристики стану ПРИПИНЕННЯ, як конкретного психічного феномену, як особливого Вищого стану свідомості. Це такі категорії як «присутність», «альтерність», «алтарність», «інший», «священне», «квазітрансцендентне», а також «відчутне трансцендентне». Відчутне трансцендентне своїми особливостями доповнює неповторний світ людської екзистенції.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Ваганян Н. Трансверсальна негативність. Енциклопедія постмодернізму. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи». 2003.
- Вудворте Р. Этапы творческого мышления. Хрестомания по общей психологии. Психология мышления. Москва: Изд-во Моск. Ун-та. 1981. С. 255–257.
- Колодний А. Феномен релігієзнавства. Монографія. Київ: Інтерсервіс. 2020. 248 с.
- Кришнамурти Д. Записные книжки. Москва: Разум Мир Кришнамурти. 1999.
- Махарши Шри Рамана. Собрание произведений. Санкт-Петербург – Тируваннамалай: «Экополис и культура» – Шри Раманашрам. 1999. 496 с.
- Мурашкин М. Г. Записи 2000 года. Дніпропетровськ: СІЧ. 2006. 208 с.
- Понтор'єро Е. Відчутне трансцендентне. Енциклопедія постмодернізму. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи». 2003.
- Халапсис А. В. Зеркало Клио: Метафизическое постижение истории: монография. Днепр: Середняк Т.К. 2017. 380 с.

REFERENCES

- Khalapsis, A. V. (2017). *Zerkalo Klio: Metafizicheskoye postizheniye is-torii [Mirror Clio: Metaphysical Comprehension of History]*. Monografiya. Dnepr: Serednyak T.K.
- Kolodnyy, A. (2020). *Fenomen relihiyeznastva [The Phenomenon of Religious Studies]*. Monohrafiya. Kyiv: Inter-servis.
- Krishnamurti, D. (1999). *Zapisnyye knizhki [Notebooks]*. Moskva: Razum Mir Krishnamurti.
- Makharshi, S. R. (1999). *Sobraniye proizvedeniy [Collection of Works]*. Sankt-Peterburg – Tiruvannamalay: «Ekopolis i kul'tura» – Shri Ramanashram.
- Murashkyn, M. H. (2006). *Zapysy 2000 hoda [Records of 2000]*. Dnipropetrovs'k: Sich.
- Pontor'yero, E. (2003). Vidchutne transtsendentne [Sensible Transcendental]. In *Entsyklopediya postmodernizmu*. Kyiv: Vyd-vo Solomiyi Pavlychko «Osnovy».
- Vahanyan, N. (2003). Transversal'na nehatyvnist' [Transversal Negativity]. In *Entsyklopediya postmodernizmu*. Kyiv: Vyd-vo Solomiyi Pavlychko «Osnovy».
- Vudvorts, R. (1981). Etapy tvorcheskogo myshleniya [Stages of Creative Thinking]. In *Khrestomaniya po obshchey psikhologii*. Psikhologiya myshleniya. Moskva: Izd-vo Mosk. Un-ta.